PIA ORATIONIS

Quam habiturus erat Excellentiss. Christianissimi Regis Legatus in Comitijs Convocationis, si non abrupta subitò fuissent.

On sine religione quâdam huc accedo, Eminentissime, Excellentissimi, ac Reverendissimi, Perillustres, Magnifici, ac Generosi Domini Serenissimæ Reipublicæ utriusq; Gentis Proceres, ac Terrarum Nuntij. Cùm enim orbata capite suo Respublica Serenissima quærat unde tantam possit resarcire jacturam, & malis, quæ vel ab hoste ingruunt, vel aliunde irrepunt, occurrere, vestris consilijs importunitatem aut moram afferre nefas existimavi.

Verùm, ubi venit in mentē, quanto sint apud vos in pretio Christianissimi Regis Domini mei Clementissimi nomen ac studium, minimè dubitavi, quin gratus acceptusq; venirem, jussus ea significare palam, & contestari verbis, quæ Majestas Sua proprijs ad vos literis expressit.

Ac primùm quidem, quanto dolore, quibus lacrymis audita Serenissimi Regis vestri JOANNIS III. *fata prosequi cæperit, non est cur fusiùs eloquar. Fuit is Principum omnium admiratione, dum viveret, postquam occidit, desiderio summè dignus, at neminis tamen æquè, ac Regis mei, cui (ut probè nostis) erat non modò fraternæ jure amicitiæ, sed & heroicæ laudis societate sic unicè conjunctus, ut jam hoc extin-*

A cto,

cto, non habeat ille alterum sibi aut bellicis l aut trophæorum varietate parem.

Ne putetis tamen, ô Serenissimæ Reipublicæ Proceres, cum tot amissis in vestro Rege virtutibus, amissam quoq; Regis mei necessitudinem, quæ partus illarum erat, neque enim soli Principi fuit addicta, sed in totam diffusa gentem, per quam ille regnavit, vicit, triumphavit.

Non est unius anni, aut unius occasionis amor ille, quo nos invicem diligimus; annales utrorumq; legenti crebra illius ac vetusta vestigia passim occurrunt, nulla odij, ac simultatum: nec sine stupore videre est ne unum quidem in Europâ populum esse qui nobiscum aliquando non decertaverit, præter Polonum; adeò voluit esse Deus omnipotens integram, & castam hanc si non armorum, saltem animorum confœderationem, cujus vinculo Poloni, Galliq; velut gens una sunt, & esse debent.

Quod quidem non ideò solùm existimaverim tam prosperè factum, quòd inter dissita Regna vix ullus unquam esse possit æmulationi prætextus, sed ex innatâ potiùs, & mutuâ propensione.

Scio jam pridem hoc à meis antecessoribus notatum, scilicet eam inter nos morum, indolis, orisq; similitudinem semper fuisse, ut ambo sermone tantùm, ac veste discrepare videremur; id unum adijcio, plus profuisse huic florentissimæ, potentissimæq; Reipublicæ nostram, quàm aliorum omnium, ac præcipuè vicinorum amicitiam.

Ex quo pacis Olivensis Mediatores Galli fuerunt, ac fidejussores, hinc pax æterna, quâ parte bellum vehementiùs exarserat, ubi verò cum reliquis inita fœ-

de-

dera, nihil nisi sumptus inutilis, belliq; inextricabilis difficultas accessit Poloniæ.

Quid plura? satis, superq; vobis compertum est, quantæ sint Christianissimi Regis & potentia, & constantia, nec minùs eum in tuendis amicis, quàm in repellendis hostibus invictum. Ecce quascunque vires habet, vestræ sunt: quòd si nulla prætermisit hactenus interregna, quin rebus vestris attentissimè prospexerit, & consulere sit conatus, istud sanè non prætermittet, quin vobis opes omnes suas, auxilia, & quidquid ipsi carius & antiquius esse potest, lubens offerat, unde pristinus huic fortissimæ genti splendor restituatur, & crescant in perpetuum pretiosissima jura libertatis.

Ego verò felix mihi videor, quòd tandem aliquando ad conspectum vestrum adduci potuerim, quem per tres annos frustra suspirabam, ut tam eximia Regiæ benevolentiæ testimonia proferrem, luculentiora certè, nec non evidentiora demonstraturus, cùm in Electorali campo licebit iterum mihi Serenissimam alloqui Rempublicam, quæ inter omnes orbis terrarum, una servavit sibi facultatem coronandæ virtutis.

Cum licentia Superiorum.